

Itsas espezierik garrantzitsuenen Bermeoko terminologia

SARRERA

UETENA taldeak (Etniker-Bermeo) Bizkaiko Bermeon «Arrantza eta Nabigazioa» izeneko lana egiten ari ginela, izen pila bat biltzeko aukera izan genuen, arrainena batez ere, nahizta arrantzaleentzat garrantzia gutxiago duten beste zenbait itsas espezie ere aipatu.

Hizkuntza aldetik hitz guzti hauek garrantzia handia dutelakoan gaude, zeren, jakina denez, zientzizonek orain onarturiko terminologiak modernoak baitira. Lehen sailketa garrantzizkoa Linneok egin zuen, 1.707an jaioa bera eta 1.778an hila.

SAILKETA

Taxonomia edo Sistematika deritzan zientzia darabilten hastapenekin jokatu dugu. Zientzia honek animalia, landare nahiz mikroorganismo espezie bakoitzari izen bakarra eman nahi dio, zientzizonek guztientzat balio izateko modukoa. Honela halako animalia bat aztertzerakoan, erizpide bateratua lortzen da.

Artikulu honetan Bermeon ezagutzen diren espezieak hastapen hauen arabera sailkatuko ditugu eta aipaturiko arrain, zefalopodo eta moluskoen izen zientifikoa Bermeoko arrantzaleek erabilitako izen arruntarekin batera jarriko dugu. Nolanahi ere bai herriko izenen transkribapenean bai izen zientifikokoekiko loturan ahalik zuzentzen jotzen saiatuko gara. Baliteke lan honek zenbait huts eta omisio izatea. Handiegiak ez direla izango uste dugu.

Estudio hau egiten ari ginela, hainbat istilu izan dugu espezie desberdinak identifikatzen. Eta gainera animalia bakoitzari sarritan izen asko ezartzen zaio. Honela zenbait izen euskal itsasertz guztian zehar, Kantauri osoan edo baita Penintsula guztian ere berdinak edo antzekoak diren bitartean, beste batzutan toki batetik bestera aldatzen dira. Adibide argi bat *Brama Rayi* (SCHU) izan liteke, Bermeon PAPARDUE, Gipuzkoan LANPUA, Asturian PALOMETA, Katalunian CASTANYOLA eta barrurantz JAPUTA.

Desberdintasun hau herri bakoitzean bere izen bakarra eta berezia izate-raino hel daiteke. Honela, esate baterako, TXILIPITXERUE, GONBISE,

ANDONI ANASAGASTI

etab. Bermeo hutseko hitzak dira, porturik hurbilenetan ere erabiltzen ez direnak.

Badira, ordea, beste leku batzutatik ontzat harturiko izenak, baina hemen jatorrizko hizkuntzan zegokienaz beste indibiduo batzuri ezarriak. Adibide argi bat *Thunnus Alalunga* (CETTI) da, «Nomenclatura Ictiologica Española» delakoak (N.I.E.) ALBACORA deitua.

Bermeon, ordea, bi hitzok ez dira bat bera. *Thunnus Alalunga* (CETTI) espezieko indibiduoari ATUNEK deitzen zaie, Gastelaniazko ATUN hitza bera. Bermeon egiten den gastelaniaz, ordea, BONITO esaten zaio, Kantauriko beste zenbait aldetan bezala. Eta ALBACORA hitza *Eskonbriden* familiako beste espezie batzuri deitzeko erabiltzen da.

N.I.E. horretara itzuliz, Bonitoa *Sarda Sarda* (BLOCH) familiarekin bat egina dela ikusten dugu, Bermeon SERRUTXUE, eta Atuna *Thunnus Thynnus* (LINNEO) dagokio, hemen ZIMARROIE edo Cimarron deitua.

Hitz guzti hauen elkar-lotura honako eskema honetan ikus daiteke:

ZIENTZI IZENA	ESPAÑOLA	Bermeoko GASTELANIA	Bermeoko EUSKARA
<i>Thunnus Alalunga</i>	Albacora	Bonito	Atune
<i>Sarda Sarda</i>	Bonito del Sur	Serrucho	Serrutxue
<i>Thunnus Thynnus</i>	Atún	Cimarrón	Zimarroie
<i>Katsuwonus Pelamis</i>	Listado	Albacora	Albakorie

Berezketa honek badu bere garrantziarik diru aldetik: *T. Alalunga* eta *T. Thynnus* espezie txit antzekoak dira beren hazkundeko zenbait fasetan baina saltzerakoan balio desberdina dute, *T. Alalunga* estimatuagoa eta beraz saltzerakoan garestiagoa baita. Horregatik Bermeoko arrantzaleek argi bereziten dituzte izenak ondo desberdinduz.

Euskal kostako beste zenbait portutan, ordea, espezie bitzuren berezketa beren berezitasun morfologikoei begira egiten da, ATUNE-ri HEGA-LUZE eta ZIMARROIE-ri HEGA-LABUR deituz.

Zer jakingarri gisa esan dezagun diruz balio gutxi duten espezieak izen bakarrean sartzen eta deitzen direla, izen zientifikoaren eta izen arruntaren artean zerikusirik zuzenik gabe. Hor daude OTXOBABASTUE, OTXOBURUSKUE edo MAKALLO ARRAÑE. BOKARTA, BESEUE edo LEBATZA bezalako espezie baliotsuak, ordea, zenbait izen berezi eta desberdin dituzte

ITSAS ESPEZIERIK GARRANTZITSUENEN BERMEOKO TERMINOLOGIA

beren hazkundeko faseen arabera. Aipaturiko adibideetan lehenengo biak beren gaztezarroan TXINTXINĒ eta TXILLUE dute izena, legatzarena nahasiagoa delarik gero ikusiko dugunez.

SAILKETA ULERTZEKO DATUAK

Azalpena errazteko herrian ezagutzen diren espezie desberdinak Klasea, Ordena, Familia eta abarren arabera filogenetikaz ordenatuko ditugu. Atal bakoitzean espezie bakoitzari portu honetan ematen zaion izena jartzen dugu, izen zientifikoa eta espainolez eta frantsesez itzulpena.

PHYLLUM CHORDATA

AGNATA KLASEA

Cyclostomata (Marsipobranchii) Subklasea

Petromyzontidae familia
LAMPROIE

Petromizon marinus LINNEO

Lamprea

Lampresse, Lam-
proie

ARRAIN SUPERKLASEA

CHONDRICHTHYES KLASEA

Elasmobranchii (Selachii) Subklasea

Squaliformes ordena
Hexanchidae familia
GARDIE

Hexanchus griseus BONNATERRE

Ganabota, Boqui-
dulce

Mounge, Griset

Isuridae familia
TIBUROIE, ITXAS-OTSUE
MARRAIXUE, MARRAIJJUE

Isurus oxyrhynchus RAFINESQUE

Marrajo, Tiburón

Lamie

Lamna nasus BONNATERRE

Marrajo

Touille, Taupe

Cetorhinidae familia
MARMOK ARRAÑE

Cetorhinus maximus GUNNER

Peregrino

Pelerin

[4] *Scyliorhinidae familia*
ITXUKIJJE
PITXARROSIE
MOMIE

Galeus melastomus RAFINESQUE

Colayo

Chien espagnol

Scyliorhinus caniculus LINNEO

Pintarroja

Petit roussette

Scyliorhinus stellaris LINNEO

Gata, Alitan

Grande roussette

TIBUKOIE, TIBUKOI AZULE
 TOLLIE, TOLLE
 KASOIE
Squalidae familia
 MIELGIE
 MIELGIE
 LIXIE
Squatinae familia
 BILLAUE
Rajiformes (Hypotremata edo Batoidei) ordena
Torpedinidae familia
 ESKUKARIJJE
Rajidae familia
 ARRAIJJIE
 BASATAKO ARRAIJJIE
 ARRIKO ARRAIJJIE
Dasyatidae familia
 ESKOKERIE, ESKOARRAÑE
Myliobatidae familia
 TRAMAIJJIE

Prionace glauca LINNEO
Mustelus asterias CLOQUET
Eugaleus galeus LINNEO
Squalus acanthias LINNEO
Squalus fernandinus MOLINA
Centrophorus sgnamosus BONNATERRE
Squatina squatina LINNEO
Torpedo marmorata RISSO
Raja clavata LINNEO
Raja picta LACEPEDE
Raja babis LINNEO
Dasyatis pastinaca LINNEO
Myliobatis aguila LINNEO

Tintorera, Tiburón
 Cazón, Mozuela
 Cazón, Pez peine
 Mielga, Ferrón
 Galludo, Ferrón
 Lija
 Pez angel
 Tremielga
 Raya común
 Raya
 Raya noviega, Picón
 Pastenaca, chucho
 Chucho, Rata
 Peau-Bleue
 Emissole tachetée
 Emissole, Milandre
 Aiguillat, tachetée
 Aiguillat
 Requin chagrin
 Ange de mer
 Torpille commune
 Raie bouclée
 Raie brunette
 Poucheteau blanc
 Pastenaque épineuse
 Aigle, Epervier

Holocephali Subklasea

Chimeridae familia
ITXAS KATUE

Chimaera monstrosa LINNEO

Rata de mar, Bo-
rrico | Rat, Chimère

Osteichthyes Subklasea

*Clupeiformes (Isospondyli) orde-
na*

Clupeidae familia

ARENKIE
ARINKOIE, ARENKOIE
SARDIÑIE
SAPALUE, KOLAIJJUE
ALATXIE

Clupea arengus LINNEO
Clupea sprattus LINNEO
Sardina pilchardus WALDAUM
Alosa alosa LINNEO
Alosa fallax LACEPEDE

Arenque | Hareng
Espadín | Sprat harenguet
Sardina | Sardine, Royan
Sabalo | Alose vraie
Pez hacha, Sabo-
ga | Alose freinte

Engraulidae familia
BOKARTA, ANT XOIE¹

Engraulis encrasicolus LINNEO

Boquerón, An-
choa | Anchois

Salmonodei subordena

Argentinidae familia
ABUSE²

Argentina sphyraena LINNEO

Pez plata | Argentine

[6]

*Tetraodontiformes (Plectogna-
thi) ordena*

Molidae familia
ATALUE

Mola mola LINNEO

Pez luna | Poisson lune

<i>Anguillidae familia</i> SARDITIE ³	<i>Anguilla anguilla</i> LINNEO	Anguila	Anguille	
[7]	<i>Muraenidae familia</i> ANGIRE MORIE	<i>Murena helena</i> LINNEO	Morena	Muréne
<i>Congridae familia</i> ANGIRIE ⁴	<i>Conger conger</i> LINNEO	Congrio	Congre	
<i>Beloniformes (Synentognathi) ordena</i>				
<i>Scomberesocidae familia</i> AKULIE	<i>Scombedesocidue saurus</i> WALBAUM	Paparda, Aguja	Balaou	
<i>Belonidae familia</i> BOTAKARRA, LANTZOIE	<i>Belone belone</i> LINNEO	Aguja, Saltón	Orphie	
<i>Perciformes ordena</i>				
<i>Mugileidei subordena</i>				
<i>Mugilidae familia</i> LASUNE, MUBLIE	<i>Mugil cephalus</i> CUVIER	Lisa, Mujil, Cabezudo	Mulet cabot	
KORKOIE	<i>Mugil auratus</i> CUVIER	Dabeta, Galupe	Moulet dore	
ONDO LASUNE	<i>Mugil chelo</i> CUVIER	Corcón, albura	Mulet tippu	
<i>Trichuriuroidi subordena</i>				
<i>Trichiurridae familia</i> SABLIE, ESPADIÑE	<i>Trinchiaurus Lepturus</i> LINNEO	Pez sable		

Atherinidae familia

ABUSE

Atherina boyeri RISSO

Pege - Rey

Petre, Cure, Sauciet

Bramidae familia

PAPARDUE

Brama rayi SCHU

Palometa, Japuta

Breine castagnole

Serranidae familia

ASALEKO MERUE, MERO SURIJJE

Epinephelus gigas BRUNNICH

Mero de Roca

Merou

ONDOKO MERUE, MERU BAL-TZA

Polyprion americanum BLOCH SCHNEIDER

Cherna

Cermier

KOSTAKO KABRIE⁵—*Paracentropistis cabrilla* LINNEO

Cabrilla

Serran comun

KOSTAKO KABRIE

—*Paracentropistis hepatus* LINNEO

Merillo, Serrano

Serran tambour

KOSTAKO KABRIE

—*Paracentropistis seriba* LINNEO

Serrano

Vachette

LUPIÑE

Dicentrarchus labrax LINNEO

Lubina, Róbalo

Bar, Loup

Sciaenidae familia

BURBIÑE

Pseudosciaena hololepidota LACEPEDE

Corvina

Courbine

GURBIJJE

Sciaena cirrosa LINNEO

Verrugato

Ombrune

*Carangidae familia*TXITXARRUE⁶—*Trachurus trachurus* LINNEO

Jurel, chicharro

Chinchard, saurel

TXITXARRUE

—*Trachurus pictaratus* BODWICH

Chicharro Francés

Chichard

Mullidae familia

KOSTAKO BARBAIÑE, ATXAKO BARBAIÑE, BARBARIÑE

Mullus surmuletus LINNEO

Salmonete de roca

Rouget

ITXOSOANDIKO BARBAIÑE

Mullus barbatus LINNEO

Salmonete de fan-

Surmulet

MUSOIE, ⁷ POPAMIEN TUE

MUSOIE

MUSARRA

MUSARRA

SAPATERUE

BURUSBERAKUE

URREBURUE

BESEUE, BESEGUE ⁸

ALLUETA

BREKIE

ERRIJJO ARRAÑE

BOGIE

Labridae familia

DURDOIE

DURDOIE

DURDOIE

TXARRUE

TXARRUE

TXILIPITXERUE

Trachinidae familia

SALBAIJJUE

SALBAIJJUE

—*Diplodus vulgaris* GEOFFRON St. HILARIE

—*Diplodus annularis* LINNEO

—*Diplodus sargus* LINNEO

—*Puntazzo puntazzo* COTTI

Spondylisoma cantharus LINNEO

Dentex dentex LINNEO

Sparus aurata LINNEO

Pagellus centrodontus DELAROCHE

Pagellus acarne RISSO

Pagellus erhythrinus LINNEO

Lithognatus mormyrus LINNEO

Boops boops LINNEO

—*Labrus berggylta* ASCANTUS

—*Labrus bimaculatus* LINNEO

—*Symphodus tinca* LINNEO

—*Symphodus melops* LINNEO

—*Ctenolabrus rupestris* LINNEO

—*Coris julis* LINNEO

—*Trachinus draco* LINNEO

—*Trachinus vipera* CUVIER VALENCIANES

Mujarra

Mocharra

Sargo

Sargo picudo

Chopa

Denton

Dorada

Besugo

Aligote

Pagel, breca

Pez herrera

Boga

Maragota, tordo de mar

Gallano, maragota

Peto, pavo real

Porredana, Tor-do rocoso

Tabernero

Doncella, Julia

Araña, escorpión

Araño, faneca brava

Mujoya

Sparailon

Sar Houchon

Sar tambour

Dorade profonde

Pagre

Daurade

Dorade profonde

Pageot blanc

Pageot rouge

Marbre

Bogue

Vieille commune

Vielle coquette

Crenilabre paun

Crenilabre melope

Labre des roches

Cirelle giofredi

Grande vive

Petit vive

ITSAS ESPEZIERIK GARRANTZITSUENEN BERMEKO TERMINOLOGIA

Blennidae familia

OTXOBABASTUE

OTXOBABASTUE

OTXOBABASTUE

Ammodytidae familia

LANTZOIE

Scombridae familia

BERDELA

MAKAELA, MAKARELA

Thunnidae familia

ZIMARROIE, SIMARROIE

ATUNE

SERRUTXUE, AGINZORRO-
TXAALBAKORIE, ALISTAUE⁹

MELBIE

MONJIE, TOMATERUE

*Xiphiidae familia*AKULE BIDAGARDIE¹⁰

[10]

*Gobidae familia*OTXOBURUSKUE¹¹

OTXOBURUSKUE

—*Blennius gattomgine* BRUNNICH—*Blennius galerita* LINNEO—*Bleunius pholis* LINNEO*Ammodytes lanceolatus* LE SAUVAGE*Scomber sombrus* LINNEO*Scomber japonicus* HOUTTOYN*Thunnus tynnus* LINNEO*Thunnus alabunga* CETTI*Sarda sarda* BLOCH*Katsuwonus pelamis* LINNEO*Auxis thazard* LACEPEDE*Thunnus obesus* LOWE*Xiphias gladius* LINNEO¹⁰—*Gobius Cruentatus* GMELIN—*Gobies niger* LINNEO

Babosa

Mama, babosa

Futarra, Babosa

Lanzón, aguacio-
so

Caballa

Estornino

Atún rojo, Atún

Albacora, Atún
blanco, Bonito

Bonito del sur

Listado

Malva

Patudo

Pez espada, em-
perador

Gobio

Chabarrudo

Cabot

Bavense

Bavense

Lançon

Maqueteau

Maquereau es-
pagnol

Thon rouge

Germon, Thon
blanc

Bonite

Bonite vraie

Boniton

Thon obésé

Epadon

Gobie ensanglan-
té

Gobie

OTXOBURUSKUE

Cottoidei (Cataphracti; Scleroparei; Loricati) subordena

Scorpaenidae familia

KABRA GORRIJJE

GOMBISE

ITXAS KABRIE

Triglidae familia

ARRAINGORRIJJE, NESKASARRA

ARRAINGORRIJJE, NESKASARRA

PERLOI BALTZA

PERLOI GORRIJJE

KUKUTXE, KUKUXE ¹²

Gadiformes (Anacanthini) ordena

Gadidae familia

MAKALLUE

TAKARTA, FANEKIE ¹³

SABALEKO TAKARTA

—*Pomatoschistus minutus* LINNEO

Helicolenus dactylopterus DELAROCHE

Scorpaena scrofa LINNEO

Scorpaena porcus LINNEO

—*Trigla cuculos* LINNEO

—*Trigla lyra* LINNEO

Trigla lurnadus LINNEO

Trigla hirundo LINNEO

Trigla lucerna LINNEO

Gadus morhua LINNEO

Trisoptemus luscus LINNEO

Trisopterus minutus RAFINESQUE

Gobio de arena

Gallineta

Cabracho, rascacio

Escorpena, rescaza

Arete, Cuco

Garneo, Gallina, Trigla

Bocharro, rubio, perlón

Golondrina

Lucerna, Rubio

Bacalao

Faneca

Barbada, Faneca menor

Gobie de sale

Rascasse de fonde

Rascasse rouge

Rascaza noire

Grondrin

Grondrin Lyre

Grondin gris

Trigle

Grondin, perlon

Morue

Tacaud

Capelan

ABADEJUE ¹⁴
FOGONERUE, KARBONERUE
LIRIJJUE
LOTXIE, AUENBOLUE
LOTXA BALTZA

MARUKIE, MAKALLO ARRA-
NE

BRIJJANDIE

LEBATZA ¹⁵

MAKALLO TXIKIJJIE ¹⁶

MAKALLO TXIKIJJIE

Zeiformes (Zeomorphi) ordena

Zeidae familia

SAN PEDRO ARRAÑE, OLLA-
RRA ¹⁷

*Beryciformes (Berycomorphi) or-
dena*

Berycidae familia

PAPARDO GORRIJJIE

*Pleuronectiformes (Heterosoma-
ta) ordena*

Pleuronectidae familia

ERREROLUE ¹⁸

Pollachius LINNEO

Pollachius vireus LINNEO

Micromesistius pontasson RISSO

Phycis blennioides GUNTHER

Raniceps ranius LINNEO

Molva molva LINNEO

Molva macrophthalmia RAFINESQUE

Merluccius merluccius LINNEO

— *Graidropsamus vulgaris YARREL*

— *Ciliata mustela LINNEO*

Zeus faber LINNEO

Beryx decadactylus CUVIER

Squalus maximus LINNEO

Abadejo

Carbonero

Bacaladilla

Brotola de fango

Babosa, pez rana

Maruca

Arbitan

Merluza

Abarbuda, Barba-
da

Mustela

Pez de San Pedro

Palometa Roja

Redaballo, sollo

Lien jaune

Lien noir

Poutasson

Mostelle de fond

Runiceps trifur-
gue

Lingue, juliana

Arbitan

Merlu

Mostelle á trois
barbillo

Motelle á cinq
barbillon

Dorée, Saint Pie-
rre

Beryx rouge

Turbot

[13]

OLLARRA ¹⁹
 LENGUAUE, SAPALUE
 LENGUAUE, SAPALUE

*Lophiiformes (Pediculati) orde-
 na*

Lophiidae familia

ITXASAPUE, ITXOSAPUE, SA-
 PUE

Limanda LINNEO
 —*Solea solea* LINNEO
 —*Buglossidium luteum* RISSO

Lophius piscatorius LINNEO

solla	Limande
Gallo	Limande
Lenguado	Sole, comande
Acevia	Bateau

Rape	Bandroie
------	----------

MAMMALIA KLASEA

Cetacea ordena

Mysticetia subordena

BALLENIE, SEROIE

Odontoleae subordena

KATXALOTIE

ISURDIE, TOLLINUE

MARSOPIE

Balaena glaciaris LINNEO

Physetes catodon

Delphinus delphis

Phocaena Phocaena

Ballena Euskara	Baleine
-----------------	---------

Cachalote	Cachalot
-----------	----------

Delfín común, to- nino, tolino	Dauphin
-----------------------------------	---------

Marsopa	
---------	--

PHYLLUM MOLLUSCA

GASTEROPODOS KLASEA

LAPIE, LAPA
MAGURIJUE

ITXASOKO KARAKOLA

Patella coerulea LINNEO
Trochocochele crassa LINNEO
Tritonium nodiferum LINNEOLapa
Caracolillo, Magurio
Caracola de mar
Patelle
Bigoruen gris
Triton

PELECIPODOS KLASEA

OSTRIE
MUSILLIEMARGOLA, MARBOLA
TXIRLIE
MUERGUE*Ostrea edulis* LINNEO
Mytilus edulis LINNEO
Cardium edule LINNEO
Tapes decusatus LINNEO
Salen marginatus LINNEOOstra
Mejillón, mojon
Berberecho
Almeja
Navaja
Huitre plane
Moule
Coque
Clorisse
Coteau droit

CEFALOPODOS KLASEA

TXIBIJJIE
TXIMIÑOIE
POTXIE

AMORROTXA

Sepia officinalis LINNEO
Loligo vulgaris LINNEO
Toradotes segittatus LAMARK
Octopus vulvaris LAMARKSepia
Calamar
Pota
Pulpo común
Seciché
Calmar
Calmar á nageoire flech
Pieuvre

CRUSTACEA KLASEA

[15]

Decapodos ordena
 ESKIRE GORRIJJE

ESKIRIE
 GANBIE
 ABAKONDUE
 LANGOSTIÑUE
 SIGALIE
 LANGOSTIE
 SENTOLLUE
 NEKORIE
 KASKARRATOIE
 TXANGURRUE
 KARRAMARRUE
 SAPATERUE

Cirripedia Subklasea
Cirripedos ordena
 PORSEBIE

Palaemon serratus PENNANT

Crangon crangon LINNEO

Pandalux borealis KROY

Homarus gammarus LINNEO

Panaens Kerathyrus FORSKAL

Nephrops norvegicus LINNEO

Palinurus vulgaris LATREILIE

Maja squinado RONDELET

Macropipus puber LINNEO

Eriphia spinifrons HERBST

Cancer pagarus LINNEO

Garcinus maenas LINNEO

Pachygrapsus marmoratus FABRICIUS

Pollicipes cornucopia LINNEO

Quisquilla, camarón
 Bouquet

Camarón gris
 Crevette gris

Gamba roja
 Crevette rouge

Bogavante
 Homard

Langostino
 Grosse crevette

Cigala
 Langostine

Langosta
 Langoste

Centollo
 Chevre

Nécora, andarico
 Etrille

Cangrejo moruno
 Crave jeune

Buey, cangrejo
 Tourteau

Cangrejo común
 Serratón

Cangrejo corredor
 Faronillo

Percebe
 Pied, Ponce

ITSAS ESPEZIERIK GARRANTZITSUENEN BERMEKO TERMINOLOGIA

OHARRAK

1 ANTZOIE batez ere lur barruko jendeak erabiltzen du. BOKARTA izena, ordea, arrantzaleen arteko izen berezia da, baita berei zuzenki loturik daudenena ere, neskatilak adibidez. Espezie honen umeei TXINTXINEK esaten zaie.

2 ODOLBAKO ARRANE ere esaten zaio. ABUSE izena, hedaduraz, inizatiba gutxiko pertsoneri esateko ere erabiltzen da.

3 Hona hemen hizkuntz garrantzia handiko beste kasuetarik bat. Sarreran azterturiko kasua bezalaxe, (4)ren izena *Congridae* familiakoa izanik ere, bere izendegia gastelaniazko hitzetik hartzen du:

ANGILA. Eta kongrioa: AINGIRIE.

SARDITIE-ren umeak ANGULEK dira.

4 Kongrioak ur azaletik 3.000 metrotarainoko zakoneran bizi daitezke. Ur azaletan bizi direnak kolore iluna dute eta ANGIRE BALTZAK esaten zaie. Ur zakonekoek kolore argia dute eta hauek ANGIRE ZURIEK dute izena. Espezie berekoak izanik ere, lehenengoei KOSTAKUEK esaten zaie eta bigarrenei ITXASOANDIKUEK edo ALTUREKUEK.

5 Hiru *Paracentropistis*-ak KABRIE edo KOSTAKO KABRIE deitzen dira.

6 Tamainu handiko ale helduei TXITXARRO MARIKOE deitzen zaie.

7 Gutxiago erabiltzen den beste izen bat KOLANEGRIE da. Badira izen honekin bi moeta: MUSOI GORRIJE eta MUSOI BALTZA.

8 Duela denbora gutxirarte "pancho" izenekoek ez zuten bixiguekin zerikusirik. Orain badakigu lehen horiek bixigukumeak direla, Hauetako Bermeon TXILLUE esaten zaie.

9 AGINSORROTXA izena ere ematen zaie.

10 PESESPADIE ere deitzen zaio.

11 Beste izen batzu: MAKALLUEK, MAKALLO TXIKIEK eta ATXAKO MAKALLUEK. OTXOBABASTUEren eta OTXOBURUSKUEren arteko aldea honetan dago, alegia, lehenengoei beren azalean gai liskatsu bat segregatzen dutela. OTXOBURUSKUEK, ordea, buru handiagoa dute eta gai liskatsu hori segregatu beharrean, azala ezkatatzen jantzia dute.

12 *Triglidae* direlakoei, oro har, KUKUTXEK esaten zaie.

13 Bada espezie bereko zenbait faneka desberdin segun non harrapatzen diren; ATXAKO TAKARTA haitzetan bizi dena. Ur istiltzuetan bizi direnei BASATAKO TAKARTA esaten zaie. Kostatik hurbilekoei KOSTAKUEK edo KOSTAKO TAKARTAK. Itsaso handian harrapatuei SABALEKO edo ALTUREKO TAKARTAK esaten zaie.

14 ABADAJUE eta KARBONERUE hauen artean diferentziak izanik ere, izen bera ematen zaie.

15 Ekonomi aldetik garrantzia funtsezkoa duen espeziea izanik, arrantzaleek espezie bakarreko ale hauri izen desberdinak jarri dizkiete, alegia, ume gazteak ANTZO-BILLIE, hogeitik hogeita hamar zmtartekoei KARIOKILLIE deitzen zaie. Kiloaren hiru laurdenera heltzean PESKADILLIE. Pisu honetatik gora eta kilo baten inguruan dabilenean MEDIANIE. Azkenik bi kilotatik gorako ale heldua, horra LEBATZA izenez ezagutzen dena.

ITSAS ESPEZIERIK GARRANTZITSUENEN BERMEOKO TERMINOLOGIA

16 Arrantzarako garrantzia gutxiko kosta espezieak dira. Zakonera gutxira bizi dira. Bitzuei MAKALLUEK, ATXAKO MAKALLUEK edo KOSTAKO MAKALLUEK esaten zaie.

17 OLLARRA ere esaten zaio geroago ikusiko dugunez.

18 RODABALLUE ere bai.

19 GALLUE ere bai.

Andoni ANASAGASTI

Bermeo, 1979

BIBLIOGRAFIA

- ARANZADI, T., *Nombres de peces en Euskera*, 374-387 h. R.I.E.V., 24. alea. Argitaratzaile Biblioteca de la Gran Enciclopedia Vasca. Bilbo, 1972.
- CORT, J. L., *El atún rojo o Cimarron, Thunnus Thynnus (L)*, I.E.O.ko arrantza informazioa. Santander, 1974.
- GARMS, H. EIGENER, W., *Plantas y animales de España y de Europa*, Argitaratzaile EUNSA. Iruña, 1977.
- GRASSE, P. P., *Vertebrados*, Hirugarren alea. Argitaratzaile Toray-Masson. Bartzelona, 1978.
- IRAOLA, J. J. eta IBAÑEZ, M., *Fauna marina de la costa vasca / Euskalerriko Itsas Abereak*, Donostiako C.A.M.-en argitarapenak. Donostia, 1976.
- LAGLER, K. F., BARDACH, J. L., MILLER, R. R., *Ichthyology: The Study of Fishes*, Argitaratzaile Toppan Company, Ltd., Tokyo, Japonia, 1962. John Wiley eta Sons, Inc.
- LOTINA BENGURIA, R., *Los Mariscos*, Argitaratzaile Graficas Loroño. Bilbo, 1973.
- LOZANO CABO, F., *Oceanografía, biología marina y pesca*, 2. alea. Argitaratzaile Paraninfo. Madrile, 1978.
- MONDO SOMMERSO, *Atlante dei pesci delle Coste Italiane*, Giorgio biniren testuak. Aldi desberdinetakoak. Erroma.
- MORALES ALMIÑANA, M., *Playas de pesca*, Argitaratzaile Gustavo Gili, S. A. Bartzelona, MCMXLIV.
- MUUS, B. J. eta DAHLASTROM, P., *Guía de los peces del mar, del Atlántico y del Mediterráneo*, Argitaratzaile Omega. Bartzelona, 1977.
- TAIT, R. V., *Elements of Marine Ecology*, Butterworth Co. Ltd. Londres, 1973.
- WITHEAD, Dr. P., *How fishes live*, Elsevier International Proyects Ltd. Oxford, 1973.
- YONGE, C. M. eta BARRETT, J., *Collings Pocket Guide to the SEA SHORE*, William Collings Sons. Londres, 1973.

